

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Teisinė Pagalba](#) > Malta

Teisinė pagalba

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

Mokesčiai už teismo procesą yra nustatyti teisės aktais. Kai kurie mokėjimai turi būti atlikti teismo proceso pradžioje, kiti – teismo procesui pasibaigus. Apskritai tai yra fiksuoto dydžio mokesčiai, į kuriuos įskaičiuojami mokesčiai už teismo paslaugas. Teismo paslaugų mokesčiai apima registracijos mokesčius, liudytojų šaukimo į apklausas išlaidas, kitas su bylos nagrinėjimu susijusias išlaidas ir teismo sprendimų kopijų darymo išlaidas. Su keliomis išimtimis, advokatams mokėtini mokesčiai civiliniame procese yra nustatyti teisės aktais. Tačiau šalis gali raštu susitarti kitaip.

Minėti mokesčiai neapima papildomų teismo mokesčių, kuriuos teismas gali nustatyti, jeigu sprendimas apskundžiamas.

Kai priimamas teismo sprendimas, teismas nustato, kuri šalis turi sumokėti išlaidas. Paprastai sumokėti išlaidas nurodoma bylą pralaimėjusiai šaliai, tačiau, priklausomai nuo bylos, teismas gali nuspręsti kitaip.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Teisinė pagalba yra tam tikros formos pagalba, valstybės lėšomis teikiama asmeniui, kurio prašymu – po to, kai Teisinės pagalbos agentūros pareigūnai įvertina finansinę padėtį, o Teisinės pagalbos advokatas, priklausomai nuo bylos rūšies, įvertina asmens prašymo esmę – padaromas pareiškimas, ar asmuo turi pagrindą pareikšti ieškinį arba atsiliepiamą į ieškinį, arba toliau būti šalimi byloje, kad galėtų įgyvendinti savo teisę kreiptis į teismą.

Taigi, teisinė pagalba yra parama teisinėms išlaidoms sumokėti, skirta mažas pajamas gaunantiems žmonėms, kurie neišgali sumokėti už savo atstovavimą ir už galimybę naudotis teismų sistema. Teisinė pagalba svarbi siekiant suteikti galimybę įgyvendinti teisę kreiptis į teismą ir taip nepakankamai lėšų turintiems žmonėms užtikrinti lygybę prieš įstatymą, teisę turėti advokatą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą. Demokratinėje visuomenėje lygybė turi esminę reikšmę.

Teisinė pagalba skiriama visose baudžiamosiose bylose ir beveik visose civilinėse bylose. Civilinėse bylose asmuo turi atitikti lėšų kriterijų ir bylos esmės kriterijų.

3 Kokie yra teisinės pagalbos suteikimo reikalavimai?

Civilinėse bylose: Teisinė pagalba asmenims skiriama tik tuo atveju, jeigu įvykdomas ir lėšų kriterijus, ir bylos esmės kriterijus.

Lėšų kriterijus: kad pareiškėjas atitiktų reikalavimus pagal lėšų kriterijų, atitinkamas asmuo neturi turėti jokio turto, įskaitant pinigus, kurio grynoji vertė per pastaruosius dvylika mėnesių viršytų 13 000 EUR (arba kaip nustatyta teisės aktuose). Be to, pareiškėjo pajamos per pastaruosius dvylika mėnesių iki teisinės pagalbos prašymo pateikimo neturi viršyti vyresnių kaip 18 metų asmenų nacionalinio minimaliojo darbo užmokesčio.

Pagal lēšų kriterijų neatsižvelgiama į namų apyvokos daiktus, kurie yra reikalingi pareiškėjui ir jo šeimos nariams, ar į pareiškėjo pagrindinį būstą arba turtą (kilnojamąjį ir nekilnojamąjį), jeigu tai yra teismo proceso dalykas.

Bylos esmės kriterijus: kad pareiškėjas atitiktų bylos esmės kriterijų, Teisinės pagalbos advokatas, patikrinęs bylos pobūdį, turi padaryti išvadą, ar pareiškėjas turi galiojančią teisę pareikšti ieškinį arba atsiliepimą į ieškinį, arba toliau būti teisme nagrinėjamos bylos šalimi, t. y. ar pareiškėjas turi *probabilis causa litigandi*. Patikrinama kiekvienos bylos esmė. Esmės įvertinimą atlieka Teisinės pagalbos advokatas. Vertinant bylos esmę, išnagrinėjama byla, proceso baigties galimybė ir perspektyva laimėti bylą.

Reikalavimus atitinkantis asmuo, kuriam teismas skyrė advokatą ir teismo proceso įgaliotiną teisei pagalbai civilinėse bylose, ir toliau gaus teisinę pagalbą, kol procesas bus visiškai baigtas.

Baudžiamosiose bylose: Teisei pagalbai gauti lēšų kriterijus netikrinamas. Magistratų teisme, veikiančiame kaip baudžiamųjų bylų teismas (malt. *Qorti tal-Maġistrati b'hal Qorti ta' Ġudikatura Kriminali*), pagreitinto proceso tvarka nagrinėjamos bylose teismas advokatą skiria pagal dienos darbo grafiką. Kitose baudžiamosiose bylose kaltinamasis turi informuoti teismą, jog jis pageidauja, kad jam būtų skirta teisinė pagalba, ir šis prašymas turi būti užregistruotas bylos dokumentuose. Teismas prašymą kartu su kaltinamojo duomenimis perduoda Teisinės pagalbos agentūrai, o ši turi pateikti atsakymą, ar prašymas priimtas, ir nurodyti advokato vardą ir pavardę.

Apeliaciniai skundai baudžiamosiose bylose: Jeigu asmuo pageidauja, padedant teisinę pagalbą teikiančiam advokatu, pateikti apeliacinį skundą dėl Magistratų teisme priimto nuosprendžio, nuosprendžio priėmimo dieną arba kitą dieną po nuosprendžio priėmimo asmuo turi nedelsdamas informuoti Teisinės pagalbos agentūrą, kad būtų galima deramai pasirengti. Turėtų būti pateikiami duomenys apie nuosprendį, kad paskirtas teisinės pagalbos advokatas galėtų nustatyti, ar yra pakankamai motyvų apeliaciniam skundai teikti.

Apklausiami ir (arba) sulaukyti asmenys: Jeigu policija iškvietė asmenį į apklausą arba asmuo buvo sulaukytas, jis turi teisę pasikalbėti su dienos sąraše esančiu teisinę pagalbą teikiančiu advokatu.

Procedūra

Civiliniame procese, siekdamas, kad jį priimtų teisinės pagalbos advokatas rezidentas, asmuo pirmiausia turi pateikti toliau nurodytus dokumentus (arba konkrečiu atveju asmeniui taikytinus dokumentus), kad būtų patikrintas lēšų kriterijus ir būtų nustatyta, ar asmuo atitinka reikalavimus teisei pagalbai gauti:

- Socialinės apsaugos departamento dokumentą, kuriame būtų nurodyta per pastaruosius dvylika mėnesių asmens gauta pinigų suma;
- pastarųjų dvylikos mėnesių darbo užmokesčio pažymą FS3 ir (arba) darbo užmokesčio kvitus;
- kiekvienos banko sąskaitos, kurią asmuo turi savo vardu, pastarųjų dvylikos mėnesių *išrašą*;
- Įdarbinimo agentūros dokumentą, kuriame matyti asmens *darbo istorija*;
- tapatybės kortelę arba pasą;
- asmens iš teismo gautus dokumentus, jeigu jis pageidauja, kad jam būtų skirta teisinė pagalba;
- kitus atitinkamus dokumentus, pavyzdžiui:
 - dėl gyvenimo skyrium patvirtinimo: santuokos liudijimą ir vaikų gimimo liudijimus;
 - dėl santuokos pripažinimo negaliojančia ar santuokos nutraukimo: sutarties dėl gyvenimo skyrium kopiją;
 - dėl Viešojo registro liudijimų duomenų pakeitimo: asmens gimimo, mirties arba santuokos liudijimą;
 - dėl paveldėjimo klausimų: testamento kopiją ir kt.

Susitikime su agentūros pareigūnu bus nustatyta, ar pagal lēšų kriterijų asmuo atitinka reikalavimus teisei pagalbai gauti. Jeigu asmuo atitinka reikalavimus, jam skiriamas susitikimas su teisinės pagalbos advokatu rezidentu, kad būtų aptarta asmens problema ir (arba) atitinkama byla. Pagal patikrintą bylos esmės kriterijų teisinės pagalbos advokatas rezidentas atitinkamą asmenį informuoja, ar jo priežastis pradėti procesą arba atitinkamu atveju pateikti atsiliepimą į ieškinį yra pateisinama.

Laikoma, kad asmuo atitinka reikalavimus teisei pagalbai gauti, jeigu ir lēšų kriterijaus, ir bylos esmės kriterijaus įvertinimo rezultatai yra palankūs. Jeigu asmuo atitinka reikalavimus, jam bus padedama užpildyti teisės aktais reikalaujamą teisinės pagalbos prašymo formą ir duoti priesaiką dėl savo lēšų ir bylos esmės.

Jeigu asmuo pagal vieną ar abu kriterijus reikalavimų neatitinka, jam bus nusiųstas laiškas, kuriuo jis bus informuojamas apie prašymo atmetimą ir bus nurodytos to atmetimo priežastys.

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Teisinė pagalba fiziniams asmenims skiriama visose baudžiamosiose bylose ir beveik visose civilinėse bylose. Civilinėse bylose asmuo turi atitikti reikalavimus ir pagal lėšų kriterijų, ir pagal bylos esmės kriterijų.

Tačiau bylose dėl registracijos ištaisymo ar panaikinimo arba bylose dėl gimimo, santuokos ar mirties liudijimo registracijos lėšų vertinimo kriterijus netaikomas.

Remiantis Maltos įstatymų rinkinio 12 skyriaus 926 straipsniu, pagal Įmonių įstatymą įregistruotos įmonės teisės gauti teisinę pagalbą neturi.

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Skubiais atvejais (pvz., orderio išdavimo atveju) Teisinės pagalbos advokatui teisės aktais leidžiama gauti laikiną kompetentingo teismo leidimą teisinės pagalbos prašančio asmens vardu atlikti tam tikrus teisinius veiksmus, o po to turi būti tikrinamas lėšų kriterijus ir bylos esmės kriterijus.

Jeigu kompetentingas teismas teisę gauti teisinę pagalbą vėliau panaikina, Teisinės pagalbos advokato atlikti teisminiai veiksmai netampa niekiniais, tačiau būsima jų nauda panaikinama ir teismas gali nurodyti, kad pareiškėjas sumokėtų laikino leidimo galiojimo laikotarpiu atsiradusias išlaidas.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Prašymo formą galima užpildyti Maltos Teisinės pagalbos tarnyboje, padedant Teisinės pagalbos agentūros pareigūnui. Prašymo turinį pareiškėjas turi patvirtinti priesaika. Teisinės pagalbos prašymas taip pat gali būti teikiamas pareiškimu Civilinių bylų teismui.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Prie prašymo pradėti teisinės pagalbos procesą pridedami dokumentai, nurodyti skirsnyje „Procedūra“, atsakyme į 3 klausimą.

Prie prašymo pridedamuose dokumentuose nurodomas dalykas, dėl kurio asmuo prašo pradėti procesą. Pavyzdžiui, jeigu prašoma pripažinti santuoką negaliojančia, turėtų būti pridedama santuokos liudijimo kopija. Dokumentai, reikalingi Teisinės pagalbos advokatui, kad jis galėtų nustatyti teisinės pagalbos prašymo patenkinimo arba atmetimo priežastis, turi būti pateikiami Teisinės pagalbos advokatui, jo pareikalavimu.

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Ji turėtumėte perduoti Maltos Teisinės pagalbos tarnybai: <https://legalaidmalta.gov.mt/en/>

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Apie tai, ar pareiškėjo teisinės pagalbos prašymas buvo patvirtintas, pagal kiekvieno pareiškėjo poreikius pareiškėjas bus oficialiai informuojamas SMS pranešimu, telefonu, laišku arba e. paštu. Pareiškėjui bus nurodyti advokato ir teismo proceso įgaliojimo vardai ir pavardės ir jų mobilaus telefono numeriai.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Jeigu pareiškėjas atitinka reikalavimus teisei pagalbai gauti, jam bus nurodyti advokato ir teismo proceso įgaliojimo, paskirtų jam padėti byloje, vardai ir pavardės. Pareiškėjui tenka pareiga susisiekti su jam paskirtu advokatu ir susitarti dėl susitikimo, kad būtų galima aptarti bylą ir sekti pradėtą procesą.

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Kai prašymas patvirtinamas, pareiškėjui skiriamas advokatas ir teismo proceso įgaliotinis, kurių vardai ir pavardės yra nurodyti tolesniu numeriu teismo turimame sąrašė. Jeigu pareiškėjas dėl bet kurios pagrįstos priežasties pageidauja pakeisti advokatą tolesniu numeriu sąrašė nurodytu kitu advokatu, reikės pateikti prašymą teismui. Teisinę pagalbą teikiantį advokatą galima pakeisti tik teismo nurodymu.

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Pareiškėjui skirta teisinė pagalba apima teismo išlaidas. Atitinkamai pareiškėjas atleidžiamas nuo mokesčių mokėjimo arba išlaidų apmokėjimo garantijos pateikimo.

Jeigu pareiškėjas laimi civilinę bylą, jis turi sumokėti advokato, teismo proceso įgaliotinio, kuratorių, arbitrų ir ekspertų (jeigu jų yra) išlaidas iš savo gautos sumos arba iš pajamų, gautų aukcione pardavus nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, dėl kurio teismas priėmė sprendimą, tačiau tai nedaro poveikio jo teisei gauti kompensaciją iš trečiosios šalies, kuriai gali būti nurodyta sumokėti šias išlaidas.

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Maltoje dalinės teisinės pagalbos koncepcija netaikoma. Tai reiškia, kad pareiškėjui arba suteikiama visa teisinė pagalba, arba teisinės pagalbos prašymas atmetamas. Jeigu teisinę pagalbą gaunančiai šaliai nurodoma sumokėti proceso išlaidas, Civilinių teismų ir tribunolų kanceliarija iš bylą laimėjusios šalies negalės pareikalauti kanceliarijos mokesčių kompensavimo.

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Jeigu pareiškėjas atitinka reikalavimus teisei pagalbai gauti, jis turės teisę gauti teisinę pagalbą visais lygmenimis, įskaitant teisinę pagalbą apeliaciniuose teismuose.

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Jeigu teismui įrodoma, kad per tą laiką, kol pareiškėjas naudojosi teisine pagalba, jis žinojo, kad jis turi daugiau kapitalo ar pajamų, negu teisės aktais nustatytas lygis, nuo kurio galima gauti teisinę pagalbą, arba kad bylos nagrinėjimo laikotarpiu pareiškėjas žinojo, kad jo pajamos padidėjo daugiau negu iki teisės aktais nustatyto lygio, ir apie tai nepranešė, teismas gali konstatuoti, kad pareiškėjas parodė nepagarbą teismui. Pareiškėjui taip pat gali būti iškelta byla dėl priesaikos pažeidimo.

Abiem atvejais pareiškėjas turės padengti visas bylos išlaidas, tarsi teisinė pagalba jam nebūtų buvusi suteikta.

16 Ar galiu apskusti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Sprendimo, kuriuo atmetamas teisinės pagalbos prašymas, apskusti negalima. Tačiau, jeigu Teisinės pagalbos advokato ataskaita nėra palanki pareiškėjui, civilinių bylų teismas ataskaitą patikrina, suteikdamas šalims galimybę pateikti pareiškimus, o tada nusprendžia, ar priimti neigiamą ataskaitą, ar atmesti ataskaitą ir leisti šaliai pateikti reikalavimą.

17 Ar teisinės pagalbos prašymas sustabdo senaties terminą?

Teisinės pagalbos prašymas senaties termino nesustabdo.

■ Paskutinis naujinimas: 07/03/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos

Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.